

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

LAT B

LATINSKI JEZIK

osnovna razina

OGLEDNI ISPIT

DRŽAVNA MATURA 2021./2022.

LATB.00.HR.T.K1.28

45340

Latinski jezik

Način **označavanja odgovora** na listu za odgovore:

A **X** B ☐ C ☐

Način **ispravljanja pogrešaka** na listu za odgovore:

A ☒ B ☐ C **X** C *IK*

Prepisan točan odgovor

Skraćeni potpis

Način **ispravljanja pogrešaka** u ispitnoj knjižici:

~~(Matura)~~ državna matura

Precrtan pogrešan odgovor u zagradama

Točan odgovor

IK

Skraćeni potpis

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte **sve** upute i **slijedite ih**.

Ne okrećite stranicu i **ne rješavajte** zadatke dok to **ne odobri** voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na **sve** ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **100** minuta.

Ispred svake skupine zadataka **uputa** je za rješavanje. **Pozorno** je pročitajte.

Pišite **čitko**. **Nečitki** odgovori bodovat će se s **nula (0)** bodova.

Na **2.** stranici ove ispitne knjižice prikazan je način **označavanja odgovora** i načini **ispravljanja pogrešaka**. Pri **ispravljanju pogrešaka** potrebno je staviti **skraćeni** potpis. **Zabranjeno** je potpisati se **punim** imenom i prezimenom.

Upotrebljavajte **isključivo kemijsku** olovku kojom se piše **plavom** ili **crnom** bojom.

Kada riješite zadatke, **provjerite** odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima **28** stranica, od toga **3** prazne.

Prva ispitna cjelina – nevezani zadatci

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.
Točne odgovore morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.
Točan odgovor donosi **jedan bod**.

1. Nunc iam aperte rem publicam universam petis.

Koju funkciju u rečenici ima **podcrtana** riječ?

- A. direktnoga objekta
- B. indirektnoga objekta
- C. predikata
- D. subjekta

(1 bod)

2. Atque ita tribus et viginti plagis confuditur.

Kojoj znamenki odgovara **broj** u rečenici?

- A. XXXII
- B. XXIII
- C. XXXIX
- D. XXVII

(1 bod)

3. Urbem Romam a principio reges habuere.

Koja riječ u rečenici ima **funkciju subjekta**?

- A. urbem
- B. Romam
- C. principio
- D. reges

(1 bod)

4. Tum nuntius Romam ad consulendum redit.

Koji je **prijevod podcrtane riječi**?

- A. od Rima
- B. u Rim
- C. iz Rima
- D. u Rimu

(1 bod)

5. Difficile est longum subito deponere amorem.

Kakva se ljubav spominje u zadanoj rečenici?

- A. dugotrajna
- B. iznenadna
- C. različita
- D. teška

(1 bod)

6. Semper pauper eris, si pauper es, Aemiliane.

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice?

- A. Uvijek je bio nesretan.
- B. Uvijek ćeš biti siromašan.
- C. Uvijek si nesretan.
- D. Uvijek će biti siromašan.

(1 bod)

7. Poena metusque aberant.

Koji je **prijevod** zadane **rečenice**?

- A. Bilo je kazne i straha.
- B. Nije bilo kazne ni straha.
- C. Bilo je i borbe i pobjede.
- D. Nije bilo borbe ni pobjede.

(1 bod)

8. Cur ergo Graecam etiam grammaticam oderam talia cantantem?

Na koju se od navedenih riječi **odnosi podcrtana** riječ?

- A. ergo
- B. etiam
- C. grammaticam
- D. oderam

(1 bod)

9. In vestibulo mane clientes salutabant dominum.

Koji je **prijevod** zadane **rečenice**?

- A. Navečer će klijenti u predvorju pozdravljati gospodara.
- B. Ujutro su klijenti u predvorju pozdravljali gospodara.
- C. Navečer su klijenti u predvorju pozdravili gospodara.
- D. Ujutro klijenti u predvorju pozdravljaju gospodara.

(1 bod)

10. Omnibus ducibus bella multa gerenda erant.

Koji je **prijevod** zadane **rečenice**?

- A. Svi vojskovođe namjeravaju voditi mnoge ratove.
- B. Svi su vojskovođe namjeravali voditi mnoge ratove.
- C. Svi vojskovođe moraju voditi mnoge ratove.
- D. Svi su vojskovođe morali voditi mnoge ratove.

(1 bod)

11. Koja je od navedenih riječi sinonim riječi „vetus”?

- A. iuvenis
- B. pauper
- C. sapiens
- D. senex

(1 bod)

12. Koje je **značenje** riječi „**cupere**”?

- A. kapati
- B. kupovati
- C. osvajati
- D. željeti

(1 bod)

13. Koja od navedenih riječi **ne potječe** iz **latinskoga** jezika?

- A. biologija
- B. falsifikat
- C. kompozicija
- D. pontifikat

(1 bod)

14. Koji je **genitivni nastavak** riječi „**tempus**”?

- A. -eris
- B. -i
- C. -oris
- D. -us

(1 bod)

15. Koja od navedenih riječi **znači** „**svjetlo**”?

- A. lux
- B. nox
- C. pax
- D. rex

(1 bod)

16. Koji je **rimski kralj** sagradio **zid** koji **nosi** njegovo ime?

- A. Anko Marcije
- B. Numa Pompilije
- C. Servije Tulije
- D. Tarkvinije Oholi

(1 bod)

17. **Koga ili što** označava kratica „**ed.**”?

- A. knjigu
- B. pisca
- C. poglavlje
- D. urednika

(1 bod)

18. Kojemu je hrvatskom gradu **rimsko** ime bilo „**Mursa**”?

- A. Cavtatu
- B. Osijeku
- C. Sisku
- D. Zadru

(1 bod)

19. Koje mjesto **nije stradalo** u erupciji **Vezuva**?

- A. Herkulanej
- B. Pompeji
- C. Rim
- D. Stabija

(1 bod)

20. Tko je bio **otac** Romula i Rema?

- A.** Amulije
- B.** Faustul
- C.** Mars
- D.** Numitor

(1 bod)

Druga ispitna cjelina – zadatci vezani za prozni tekst

Skupina zadataka sadrži **dvadeset** zadataka vezanih za **prilagođeni tekst**.

Zadatci su **višestrukoga izbora** i **kratkoga** odgovora.

Svaka rečenica u tekstu označena je **brojem**.

Uz svaki je zadatak **iz razumijevanja** teksta **u zagradama** naveden **broj** rečenice na koju se **taj** zadatak odnosi.

Na pitanja postavljena **na latinskome** jeziku **odgovorite na latinskome** jeziku.

Gaius Iulius Caesar, Commentarii de bello Gallico, I, 12

(1) Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit. (2) Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant. (3) Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse, quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse, de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat. (4) Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit: reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt. (5) Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Komentar:

- (1) Arar, -aris, m. – Arar; Aedui, -orum, m. – Heduanci;
Sequani, -orum, m. – Sekvanci;
Rhodanus, -i, m. – Rodan; incredibilis, -e – nevjerojatan;
lenitas, -atis, f. – sporost; iudico, 1. – prosuditi
- (2) Helvetii, -orum, m. – Helvećani; ratis, -is, f. – splav; linter, -tris, f. – čamac;
iungo, 3. iunxi, iunctum – povezati
- (3) ubi – čim, kad; explorator, -oris, m. – uhoda, izviđač;
certiorem facere = obavijestiti;
vigilia, -ae, f. – noćna straža, u vrijeme noćne straže;
proficiscor, 3. profectus sum – uputiti se, krenuti; nondum – još ne
- (4) impeditus, 3 – natovaren; inopinans, -antis – nespreman;
aggredior, 3. aggressus sum – napasti; concido, 3. -cidi, -cisum – ubiti;
sese fugae mandare = dati se u bijeg (mandarunt = mandaverunt);
abdo, 3. -didi, -ditum – kriti
- (5) pagus, -i, m. – kotar; Tigurinus, 3 – tigurinski.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.
Točne odgovore morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.
Točan odgovor donosi **jedan bod**.

21. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Na koju se riječ u rečenici odnosi **podcrtana** zamjenica? (v. 1)

- A. Arar
- B. Aeduorum
- C. Sequanorum
- D. Rhodanum

(1 bod)

22. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Koju funkciju u rečenici ima **podcrtana** riječ? (v. 1)

- A. atributa
- B. apozicije
- C. priložne oznake
- D. indirektnoga objekta

(1 bod)

23. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Kako prema navedenoj rečenici **Arar utječe** u Rodan? (v. 1)

- A. ponirući
- B. vrlo bučno
- C. izlijevajući se
- D. jedva primjetno

(1 bod)

24. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 1)

- A. u kojemu dijelu
- B. nad kojim dijelom
- C. na koju stranu
- D. po kojoj strani

(1 bod)

25. Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant.

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 1 – 2)

- A. Helvećeni ga prelaze.
- B. Helvećani su je prelazili.
- C. Helvećani ga prenose.
- D. Helvećani su je prenosili.

(1 bod)

26. Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse,...

Što su prema navedenoj rečenici **učinili Helvećani**? (v. 3)

- A. Obavijestili su Cezara.
- B. Poslali su uhode.
- C. Prebacili su čete.
- D. Preplivali su rijeku.

(1 bod)

27. Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse, quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse,...

Što se **saznaje iz podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 3)

- A. Četvrti je dio prešao rijeku.
- B. Četvrti dio nije prešao rijeku.
- C. Četvrti dio nije stigao do rijeke.
- D. Četvrti se dio udaljio od rijeke.

(1 bod)

28. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

S koliko je legija prema zadanoj rečenici Cezar otišao iz tabora? (v. 3)

- A. s jednom
- B. s dvjema
- C. s trima
- D. s četirima

(1 bod)

29. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 3)

- A. Otišao je iz onoga dijela.
- B. Prošao je kroz onaj dio.
- C. Došao je do onoga dijela.
- D. Prešao je onaj dio.

(1 bod)

30. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

Na što se u rečenici **odnosi podcrtana zamjenica?** (v. 3)

- A. na stražu
- B. na legiju
- C. na tabor
- D. na dio

(1 bod)

31. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 3)

- A. koji još neće prijeći rijeku
- B. koji još nije bio prešao rijeku
- C. koji još nije mogao doći do rijeke
- D. koji još nije došao do rijeke

(1 bod)

32. Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit:

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 4)

- A. napadajući ih
- B. želeći ih napasti
- C. trebao ih je napasti
- D. napavši ih

(1 bod)

33. Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit:

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 4)

- A. velik dio njega
- B. mnogi njihovi dijelovi
- C. velik dio njih
- D. mnogi njegovi dijelovi

(1 bod)

34. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Koju funkciju u rečenici ima **podcrtana** riječ? (v. 4)

- A. imenskoga atributa
- B. indirektnoga objekta
- C. apozicije
- D. subjekta

(1 bod)

35. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 4)

- A. Skrivaju se u blizini šume.
- B. Skrili su se u najbliže šume.
- C. Skrit će se u najbliže šume.
- D. Skrivali su se u blizini šume.

(1 bod)

36. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Koja riječ u rečenici ima **funkciju apozicije**? (v. 5)

- A. is
- B. Tigurinus
- C. civitas
- D. Helvetia

(1 bod)

37. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice? (v. 5)

- A. Onaj se kotar nazivao tigurinskim.
- B. Onaj se kotar naziva tigurinskim.
- C. Sam se kotar naziva tigurinskim.
- D. Sam će se kotar nazvati tigurinskim.

(1 bod)

38. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Na koju se riječ u rečenici **odnosi podcrtani pridjev**? (v. 5)

- A. is
- B. pagus
- C. Tigurinus
- D. civitas

(1 bod)

39. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Koju funkciju u rečenici ima **podcrtana** riječ?

- A. indirektnoga objekta
- B. direktnoga objekta
- C. apozicije
- D. atributa

(1 bod)

40. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Koji je **prijevod podcrtanoga** dijela rečenice?

- A. Helvecija će biti podijeljena na četrnaest kotara.
- B. Helvecija je podijeljena na četiri kotara.
- C. Helveciju će podijeliti na četiri kotara.
- D. Helveciju dijele na četrnaest kotara.

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite **kratkim** odgovorom (riječju ili s **nekoliko** riječi).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u **ispitnoj knjižici**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

41. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit...

Kako podcrtana riječ glasi u **istome** padežu u **singularu**?

(1 bod)

42. ...ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Što je **po vrsti** podcrtana riječ?

(1 bod)

43. ...ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Kako **podcrtani glagol** glasi u **indikativu** u **istomu** licu i vremenu?

(1 bod)

44. Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant.

Kako **podcrtana** zamjenica glasi u **genitivu singulara**?

(1 bod)

45. Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant.

Kako **podcrtani** glagol glasi u **futuru I.** u **istome** licu?

(1 bod)

46. Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse,...

Koja se **konstrukcija** pojavljuje u zadanoj rečenici?

(1 bod)

47. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit,...

Što je **po vrsti** **podcrtana** riječ?

(1 bod)

48. Eos impeditos et inopinantes adgressus magnam partem eorum concidit;

Kako **podcrtani pridjev** glasi u **komparativu** u **istome** padežu?

(1 bod)

49. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Kako **podcrtana** sintagma glasi u **singularu**?

(1 bod)

50. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Kako **podcrtana zamjenica** glasi u **dativu**?

(1 bod)

51. Koja je **današnja** zemlja antička **Helvecija**?

(1 bod)

52. Kako se **naziva** rimska **vojna formacija** koja je imala oko **6000** vojnika?

(1 bod)

53. Iz kojega je **rimskog roda** potekao Cezar?

(1 bod)

54. Koja se **kratica** upotrebljava za Cezarov „**praenomen**”?

(1 bod)

55. Protiv koga je Cezar vodio **građanski rat**?

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica